

Kuntalaisaloite matkailuajoneuvoille tarkoitetun pysäköintialueen, "matkaparkin", rakentamisesta Nauvon keskustaan (Kuntalaisaloitepalvelu 18.11.2021, Olli Nordenswan ym.)

Kaupunginhallitus 24.10.2022 § 284

Kuntalaisaloite kuuluu:

"Kuntalaisaloite matkailuajoneuvoille tarkoitetun pysäköintialueen, "matkaparkin" rakentamiseksi Nauvon keskustaan

Me allekirjoittaneet Paraisten kunnan asukkaat teemme kuntalaisaloitteen matkailuautoille tarkoitetun matkaparkin rakentamiseksi tarpeellisine palveluineen Nauvon keskustan. Ehdottaisimme matkaparkin sijoituspaikaksi Saaristotien eteläpuolella olevan hiekkakentän ja siitä itään olevan Krokströmmen kanavan rajaamaa aluetta. Paraisten kaupunki hallitsee jo osaa tarkoitukseen ehdotetusta maa-alueesta ja loppuosakin alueesta voitaisiin otaksuttavasti hankkia kaupungin hallintaan. Matkaparkin sijoitus kyseiselle alueelle on luonnosteltu oheisessa luonnoksessa. Luonnoksen järjestelyissä on huomioitu kulkuväylä hälytysajoneuvoille sekä että turvallisuusvaatimusten mukainen pysäköityjen matkailuautojen vähimmäisetäisyys toisistaan (4m) toteutuu kussakin parkkiruudussa, muutoin mittakaava on viitteellinen. Haluamme tähdentää, että kyseinen alue on vain eräs vaihtoehdoista matkaparkin sijoittamiseksi, mutta mielestämme helpoimmin toteutettavissa. Lunastaakseen tarkoituksensa matkaparkin sijainnin tulee olla keskustassa, koska matkailuajoneuvot muussa tapauksessa varmastikin jatkaisivat pysäköimistä keskusta-alueella, kuten nyt on asian laita.

Haluamme korostaa, että emme rinnasta matkaparkkia leirintäalueeseen. Matkaparkilla tarkoitamme max. 24 matkailuautolle lyhytaikaiseen, enintään kolme vuorokautta kestävään leiriytymiseen tarkoitettua paikkaa, jolta peritään yöpymismaksu tarjottujen palveluiden mukaisesti. Palvelut ovat leirintäalueiden palveluja vaatimattomammat, joten aloitteemme käsittää vain välttämättömimmät palvelut: talousjätteiden keräys, sähkö, vesi sekä jätevesien tyhjennysmahdollisuuden.

Perustelut

Matkaparkki olisi ehdottoman tärkeä sijoittaa Nauvon keskustaan, koska varsinaista leirintäaluetta ei alueella ole, Nykyisin suuri joukko asuntoautoja vie ailee päivittäin Nauvossa pysäköiden ilmaiseksi ympäriinsä Nauvon keskusta-alueella, tavallisilla pysäköintialueilla sekä puisto- ja metsikköalueilla ja aivan vierassataman läheisyydessä. Karavaanarit pettyvät, koska ei ole tarjolla minkäänlaisia heidän tarvitsemiaan peruspalveluita, samanaikaisesti heidän vierailunsa alueella kuormittaa ympäristöä melkoisesti. Ajoneuvoilla pysäköidään osin erittäin herkässä luonnonympäristössä, ja hyvin todennäköisesti tietty määrä päästöjä valuu täysistä jätevesitankeista luontoon sekä lisäksi myös talousjätteitä jää luontoon.

Hyvin organisoitu matkaparkki eliminoisi negatiiviset ympäristövaikutukset samalla, kun vierailevien matkailuautojen lukumäärä todennäköisesti voisi kasvaa ja heidän pysäköintinsä toisi merkittäviä maksutuloja kuntaan. Matkaparkin sijainti keskustassa houkuttelisi matkailuautot pysähtymään, kun taas keskustan

ulkopuolinen sijainti houkuttelisi pysäköintiin marginaalisesti keskustapysäköintiin verrattuna.

Ehdotettu matkaparkkialue on sijainniltaan ihanteellinen. Kaikki tarvittavat palvelut, posti, apteekki, pankki, ruokakaupat ja ravintolat ovat kävelyetäisyydellä Nauvon keskustassa. Alueen sijainti näkyvästi saaristotien välittömässä tuntumassa houkuttelee vierailijoita pysähtymään ja yöpymään. Asialla on myös paikallisesti suuri taloudellinen merkitys, sillä vuonna 2019 toteutetun tutkimuksen mukaan matkailuautolla majoittuva seurue käyttää rahaa vierailupaikkakunnallaan joka päivä keskimäärin 237 euroa.

Matkaparkin perustaminen alueelle tuo kasvua taloudelliseen toimeliaisuuteen, joka on tätä kautta kaupungin verotulojen lisääntymisen kannalta merkittävä asia. On hyvin todennäköistä, että matkailuautoseurue viipyy alueella pitempään ja käyttäen enemmän rahaa, mikäli auto on mahdollista pysäköidä lailliselle, tarvittavia palveluita tarjoavalle alueelle verrattuna siihen, että pysäköidään laittomasti alueelle, jossa palveluita ei ole.”

Valmistelija	Hallintopäällikkö Hanna-Maria Grandell, puh. 050 473 9910 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Liite	Matkaparkin sijoitus, luonnos
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383 etunimi.sukunimi@parainen.fi
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää lähettää kuntalaisaloitteen koskien matkailuajoneuvoille tarkoitettun pysäköintialueen, "matkaparkin", rakentamista Nauvon keskustaan matkailuyksikön valmisteltavaksi. Asiassa konsultoidaan kaavoitusyksikköä. Vastuvalmistelija on matkailupäällikkö Benjamin Donner.
Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Jakelu	Matkailupäällikkö, kaavoitusyksikkö

Kaupunginhallitus 23.01.2023 § 26
1316/08.00.00/2021

Valmistelija	Elinkeinopäällikkö Tomas Eklund, puh. 040 488 5675 etunimi.sukunimi@parainen.fi
---------------------	--

Leirintämatkailu tuo mukanaan yhä enemmän rahaa paikallisyhteisöille, joissa karavaanarit matkailevat. Vuonna 2022 karavaanarit jättivät käyntipaikkakunnalle keskimäärin 107 euroa/henkilö/päivä (SF-Caravan ry, Leirintämatkailu 2022: Tuloja työllisyysvaikutukset -tutkimus). Suurin osa rahasta kuluu majoituspalveluihin, polttoaineisiin, elintarvikkeisiin ja ravintolakustannuksiin. Toisin kuin monet muut matkailijaryhmät, jopa 50 prosenttia Suomen karavaanareista matkustaa ympäri vuoden. Näin ollen ryhmän potentiaalinen vaikutus paikalliseen elinkeinoelämään on merkittävä.

Saariston rengastiellä ja saaristossa on huutava pula karavaanareille tarkoitetuista yöpymispaikoista. Kuten vuonna 2012 tehty selvitys mahdollisuuksista parantaa leirintäalueiden tarjontaa Turunmaalla (*Utredning av möjligheterna att förbättra utbudet på campingtjänster i Åboland*) osoittaa, karavaanarit joutuvat nykytilanteessa yöpymään yleisillä pysäköintialueilla, vierasvenesatamissa (Parainen, Nauvo), puistossa (Nauvo), metsäteillä (Houtskari), linja-autojen kääntöpaikalla (Näsby, Houtskari), uimarannoilla, helikopterin laskeutumispaikalla (Näsby, Houtskari) ja lauttajonoissa (Galtby). Pula karavaanareille tarkoitetuista paikoista lähellä olemassa olevia palveluja merkitsee sekä sitä, että saaristokaupungin elinkeinoelämä menettää tärkeitä tuloja, jotka tukisivat ympärivuotisia palveluja, että sitä, että alueelle saapuvat karavaanarit kuormittavat julkista infrastruktuuria ja yleistä järjestystä, kun ajoneuvot pysäköidään luonnon ja yhdyskuntien kannalta herkille alueille, joita ei ole tarkoitettu kyseiseen tarkoitukseen ja joilla ei ole tarvittavia palveluja. Pula tällaisista paikoista koskee koko saariston matkailullisia pääreittejä. Siitä, miten kaupunki varmistaa tarvittavien yöpymispaikkojen myönteisen kehityksen, on laadittava kattava suunnitelma kaupungin uudella elinvoimatoimialalla. Haasteet ovat suurimmat ja akuuteimmat Nauvon keskustassa, mutta myös Korppoossa, Houtskarissa ja Iniössä on pulaa paikoista, ja tuleva tilanne Paraisten keskustan tuntumassa on epävarma alueen kehittämissuunnitelmien vuoksi.

Yöpymispaikkojen perustaminen karavaanareille edellyttää sellaisten palvelujen kuten septitankkien tyhjennyspisteen, sähkön, veden ja jätehuollon perustamista. Erittäin suositeltavaa on myös wc-fasiliteettien, suihkun ja saunan perustaminen. Jotta tällaiset investoinnit olisivat mahdollisia ja jotta saataisiin aikaan kannattavuutta ja kasvumahdollisuuksia, kehittämistyölle on oltava pitkän aikavälin tavoitteet ja alueesta on tehtävä riittävän suuri. Matkailuautojen säännönmukaiselle yöpymisalueelle tulisi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestön (SPEK) ja SF-Caravan ry:n mukaan varata 100–120 m² autoa kohden. Matkaparkissa, jossa ei ole mahdollisuutta pystyttää sivutelttaa pöytineen, pinta-alan autoa kohden tulee olla vähintään 80 m². Olipa kyse sitten matkaparkista tai säännönmukaisesta yöpymisalueesta, karavaanareiden yöpymispalvelujen järjestämisessä ei saavuteta kannattavuutta pienellä paikkamäärällä, ja toiminnalla pitää olla mahdollisuudet laajentua, jotta voidaan mahdollistaa enenevässä määrin myönteiset vaikutukset lähiympäristöön ja alueeseen. Matkailuautojen vaatima infra vastaa pitkälti myös telttailijoiden tarvitsemää infraa, joten matkailuauto- ja telttailualueen yhdistelmä on yleensä hyvä ratkaisu.

Nauvon keskusta ja sen lähiympäristö matkaparkkina tai yöpymisalueena

Nauvon keskustassa on kesäisin kova pula pysäköintipaikoista, ja aluelautakunnan tahto on, ettei näitä harvoja käytettävissä olevia paikkoja kuormitettaisi enempää. Kaupungin kokonaisarvio tilanteesta on tällä hetkellä seuraavanlainen:

1. Eräs yrittäjä on parhaillaan rakentamassa matkaparkkia Nauvon kirkosta noin 600 metriä lännen suuntaan. Matkaparkin oli määrä valmistua vuoteen 2022 mennessä, mutta työ viivästyi. Alue valmistuu vuoden 2023 pääsesonkiin mennessä ja helpottaa keskustan tilannetta jonkin verran. Alueen pinta-ala on yhteensä 3 500 m², mutta maasto-ominaisuuksien vuoksi se mahdollistaa paikat arviolta vain 12 matkailuautolle.

2. Framnäsin länsipuolella sijaitsevalla puistoalueella on P-1-alue, jonka kokonaispinta-ala on 2 500 m² ja jonne alueen muoto, maasto ja voimassa olevat turvallisuusmääräykset huomioon ottaen voisi mahtua maksimissaan noin

21 matkailuautoa. Alueen sijainti Nauvon keskustassa on karavaanareiden kannalta houkuttelevin, ja muun muassa ravintoloiden ja liikkeiden läheisyys merkitsee sitä, että karavaanarit olisivat alueella arvokkaita keskustan yrittäjille. Alueella on jo nyt asemakaavassa oikeanlainen kaavamerkintä, joka mahdollistaa matkaparkin perustamisen. Alueen omistaa Paraisten seurakuntayhtymä, joka suhtautuu avoimesti alueen antamiseen vuokralle. Alueen pinta-ala on kuitenkin erittäin rajallinen, joten se ei tarjoa kokonaisratkaisua karavaanaripaikkahaasteeseen. Nauvon vierasvenesataman yrittäjä on lähtökohtaisesti kiinnostunut tarjoamaan karavaanareiden tarvitsemia palveluja suihku-, wc- ja saunafasiliteetteineen korvausmallilla, johon voisi kuulua esimerkiksi se, että yritys valvoo toimintaa ja perii maksun toiminnasta. Yrityksen palvelufasiliteettien (wc, suihku ja sauna) koko ei kuitenkaan riitä isompiin käyttömääriin, ja nämä pullonkaulat on ratkaistava.

3. Paraisten seurakuntayhtymä haluaa myymällä ja/tai antamalla vuokralle maitaan tukea saaristokaupungin kehittämistä ja nyt esillä olevat alueet käsittävät muun muassa Nauvon pappilan itäpuolella sijaitsevan metsä- ja ranta-alueen. Kyseisen alueen mahdollinen kokonaispinta-ala on 17 000 m² eli 1,7 hehtaaria, mikä seurakuntayhtymän niin päättäessä mahdollistaa paikat jopa noin 150 karavaanarille ja telttailijalle. Alue sijaitsee noin 700 metrin eli 10 minuutin kävelymatkan päässä Nauvon keskustan palveluista ja tukee siten hyvin paikallista elinkeinoelämää.

4. Kuntalaisaloitteessa tarkoitettu noin 2 800 m²:n suuruinen yksityinen kiinteistö 445-573-2-136, siihen rajautuva kaupungin alue ja viereinen vesijättöalue on nähty entisen aluelautakunnan ja kaupungin keskusteluissa tulevaisuuden kannalta tärkeänä näyteikkunana Nauvoon sen ollessa ensimmäinen alue, jonka Nauvon keskustaan saapuva kohtaa. Aluelautakunta on ilmaissut selvästi, että yleiseen käyttöön tarkoitettujen pysäköintipaikkojen määrää keskustassa ja sen läheisyydessä ei saa enää nykyisestä vähentää, mitä matkailuautojen seisontapaikkojen tai karavaanialueen rakentaminen merkitsisi. Maanomistajan kanssa käydään neuvotteluja mahdollisesta kiinteistön ostosta, mutta aikataulu on epäselvä. Jos kiinteistökauppa toteutuu, aluetta pidetään strategisesti tärkeänä ja sitä tulee käyttää muuhun tarkoitukseen. Kiinteistö muodostuu ruoppausmassoista, joiden lujittaminen vaatii suuria investointeja.

Liite Kuntalaisaloite matkailuajoneuvoille tarkoitettun pysäköintialueen rakentamisesta Luonnos mahdollisista alueista

Esittelijä Kaupunginjohtaja Patrik Nygrén, puh. 040 511 4383
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää seuraavaa:

1. Paraisten kaupunki jatkaa keskusteluja vierassatamayrittäjän sekä muiden kiinnostuneiden yritysten kanssa Framnäsin alueen kehittämisestä osaratkaisuna matkailuautojen pysäköintipaikkapulaan. Kaupunki varaa varat yksinkertaisiin wc-tiloihin, P-1-alueen viereen sijoitettavaan jätehuoltopisteeseen ja sähköpisteisiin sekä sijoittamispaikkojen järjestämiseen alueelle sekä sähköpisteiden asentamiseen. Kaupunki hakee kaupallista yhteistyökumppania, joka valvoo ja perii paikkojen käytöstä maksun.

2. Paraisten kaupunki keskustelee Paraisten seurakuntayhtymän kanssa pitkän aikavälin ratkaisusta, joka takaa kannattavuuden kannalta riittävän kapasiteetin ja koon matkailuauto- ja telttailualueelle, joka käsittää edellä kohdassa kolme

kuvaillun alueen. Jos seurakuntayhtymä päättää käyttötarkoituksen olevan hyvä, kaupunki suunnittelee ja kehittää toimintaa yhdessä yrittäjän kanssa samanaikaisesti maa- ja suunnittelukysymysten kanssa. Sijoittajat ja yritykset ovat osoittaneet kiinnostusta edellä mainittuun toimintaan ja olleet yhteydessä kaupunkiin.

Kaupunginhallitus päättää hyväksyä elinkeinopäällikön selvityksen ja esittää valtuustolle aloitteen toteamista loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginjohtajan muutettu esitys: Poistetaan ”Kaupunki varaa varat yksinkertaisiin wc-tiloihin, P-1-alueen viereen sijoitettavaan jätehuoltopisteeseen ja sähköpisteisiin sekä sijoittamispaikkojen järjestämiseen alueelle sekä sähköpisteiden asentamiseen”.

Keskustelun kuluessa valtuutettu Markku Orell esitti, että asiasta pyydetään erillinen lausunto saaristolautakunnalta.

Vastaavasti Markku Orell esitti, että siirretään asian valmistelu elinvoimavaliokunnalle.

Hyväksyttiin kaupunginjohtajan tekemä muutettu päätösehdotus sekä valtuutettu Markku Orellin tekemä vastaehdotus yksimielisesti.

Jakelu

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen: Olli Nordenswan, kaavoituspäällikkö, elinvoimapäällikkö, matkailupäällikkö
